

AINEKOHTAINEN OPETUSSUUNNITELMA

KANSANMUSIIKKI KANTELE

Porvoon kaupungin sivistyslautakunta 12.3.2019

KANSANMUSIIKKI - KANTELE

KANSANMUSIIKKI-KANTELEEN PERSUSOPINNOT

- Tavoitteet
 - Soiton ilo, kiinnostuksen herättäminen
 - Luonteva soittotapa ja soittimen hallinta
 - Istuma-asento
 - Käden asento
 - Näppäilysoiton sormijärjestys
 - Plektratekniikka (pienkanteleet)
 - Perusrytmien hallinta
 - Nuotinluku G-avain
 - Korvakuulolta soittaminen
 - Improvisaatio ja rytmien muuntelu
 - Kotiharjoittelun opettelu
 - Johdattaa perusopintoihin
- Sisältö
 - Helppoja sävelmiä
 - Helppoja lastenlauluja
 - Improvisaatioharjoituksia
 - Yhteismusisointia

KANSANMUSIIKKI-KANTELEEN PERUSOPINNOT

● Yleiset tavoitteet kaikille tasoille

- Soiton ilon löytäminen
- Soittimen hallinta
- Ergonomia
- Korvakuulolta soittaminen
 - Opettajan esimerkistä
 - Tallenteelta
 - Nyanssien matkiminen
- Nuotinluku
 - G-avain
 - F-avain
 - Rytmit
- Yhteissoitto
 - Kaikilla tasoilla
 - Stemmasoitto
 - Säestys
 - Erilaiset kokoonpanot

- Eri soittimien kanssa
- Muuntelu ja improvisaatio
 - Rytmisen muuntelu
 - Melodinen muuntelu
 - Improvisointi valmiiseen rytmiin
 - Improvisointi rajatuilla sävelillä
 - Vapaa improvisaatio
- Omat sävellykset kaikilla tasoilla

● Perustaso 1

- Tavoitteet
 - Luonteva soittotapa ja soittimen hallinta
 - Pienkanteleet: Plektratekniikka, näppäilysoitto
 - Oppii harjoittelemaan säännöllisesti ja järkevästi
 - Oppii soittamaan korvakuulolta opettajan esimerkin mukaan
 - Nuotinluku (G-avain)
 - Asteikot
 - Duureja, molleja ja moodeja
 - Rytmisen muuntelu
 - Improvisaatio
 - Rythmi-impro rajatuilla sävelillä
 - Vapaa improvisaatio rajatuilla sävelillä
 - Mahdollisuuksien mukaan tutustumista isoihin kanteleisiin (jos pääsoitin on pienkantele) tai pienkanteleisiin (jos pääsoitin on iso kantele)
 - Oppii esiintymään erilaisissa tilanteissa
 - Soiton ilo
- Sisältö
 - Erityyisiä sävelmiä
 - Omia sävellyksiä
 - Muuntelu- ja improvisaatioharjoituksia
 - Helppoja säestystehtäviä
 - Ilman sointupohjaa
 - Sointupohjalla
 - Yhtyemusisointia soittaen ja laulaen
- Tasosuoritus
 - Tekninen osa
 - Sisältyy taiteelliseen osioon improvisaation ja muuntelun muodossa
 - Taiteellinen osa
 - Ohjelma
 - Kolme nuoteitta esitettävää kappaletta.
 - Osa kappaleista esitetään opettajan/yhtyeen kanssa.

- Esitys sisältää muuntelua ja/tai improvisaatiota sekä säestämistä.
- Oppilas kirjoittaa lyhyen esittelytekstin, jossa kertoo hieman itsestään sekä tutkinto-ohjelmasta (esim. kappaleiden alkuperästä)
- Lautakunta
 - Kaksi jäsentä, oma opettaja sekä oppilas
- Ulkoasoitto
 - Koko ohjelma esitetään nuoteitta, myös yhteissoitto

● Perustaso 2

- Tavoitteet
 - Luonteva soittotapa ja soittimen hallinta
 - Pienkanteleet: Plektratekniikka, näppäilysoitto
 - Itsenäinen harjoittelu sekä erilaiset harjoittelumetodit
 - Korvakuulolta soittaminen
 - Myös nyanssien imitointi
 - Nuotinluku (G-avain ja F-avain)
 - Rytminen ja melodinen muuntelu
 - Omien rakenteiden kokoaminen
 - Omat sävellykset
 - Omat sovitukset
 - Improvisaatio
 - Duuri, molli (luonnollinen, harmoninen), miksolyydininen, doorinen
 - Vapaa improvisaatio rajatuilla sävelillä
 - Mahdollisuuksien mukaan tutustumista isoihin kanteleisiin (jos pääsoitin on pienkantele) tai pienkanteleisiin (jos pääsoitin on iso kantele)
 - Esiintymiset erilaisissa tilanteissa
 - Soiton ilo
- Sisältö
 - Erityylyisiä sävelmiä
 - Omia sävellyksiä
 - Muuntelu- ja improvisaatioharjoituksia
 - Helppoja säestystehtäviä
 - Ilman sointupohjaa
 - Sointupohjalla
 - Yhtyemusisointia soittaen ja laulaen
- Tasosuoritus
 - Tekninen osa
 - Säestystehtävä

- Lautakunnan antama säestystehtävä voi olla joko sointusäestystä tai toisen äänen tuottamista.
- Soinnutus voi olla helppo, tärkeämpää on monipuolisten säestystapojen käyttö sekä muuntelu.
- Voi suorittaa erillään taiteellisesta osiosta
 - Lautakunnassa yksi jäsen, oma opettaja sekä oppilas
- Muilta osin tekninen osio nivoutuu taiteelliseen osioon (muuntelu ja improvisaatio)
- Taiteellinen osa
 - Ohjelma
 - Neljä nuoteitta esitettävää kappaletta.
 - Osa kappaleista esitetään opettajan/yhtyeen kanssa.
 - Esitys sisältää muuntelua ja improvisaatiota sekä säestämistä, mielellään myös omia sävellyksiä/sovituksia
 - Oppilas kirjoittaa lyhyen esittelytekstin, jossa kertoo hieman itsestään sekä tutkinto-ohjelmasta (esim. kappaleiden alkuperästä)
 - Lautakunta
 - Kaksi jäsentä, oma opettaja sekä oppilas
 - Ulkoasoitto
 - Koko ohjelma esitetään nuoteitta, myös yhteissoitto

● Perustaso 3

- Tavoitteet
 - Itsearviointitaitojen kehittäminen
 - Esim. oman harjoittelun analysointi videoinnin avulla
 - Erilaiset soittotekniikat
 - Muuntelu ja improvisointi
 - Monipuolinen ja tyylinmukainen improvisointi
 - Kaikissa sävellajeissa
 - Korvakuulosoitto
 - Myös äänitteeltä
 - Nuotinluku
 - Kaikki sävellajit, myös modaaliset
 - Kaikki tahtilajit, myös vaihtuvat
 - Omien sovitusten ja rakenteiden tekeminen
 - Omat sävellykset
 - Erityylyisiä
 - Eri soittotekniikoilla (esim. näppäily, sulkutyylit, sekatyylit tai komppimelodia)
 - Yhteissoitto
 - Omien sovitusten tekeminen
 - Stemmojen keksiminen
 - Monipuolinen säestäminen

- Myös laulaen
 - Esiintyminen
 - Selviää laajempien kokonaisuuksien esittämisestä
 - Soiton ilo
- Sisältö
 - Improvisaatio- ja muunteluharjoituksia
 - Erityylyisiä säestystehtäviä sekä toisen äänen tuottamisharjoituksia
 - Erityylyisiä sävelmiä
 - Omia sävellyksiä
 - Omia sovituksia
- Tasosuoritus
 - Tekninen osa
 - Säestystehtävä
 - Lautakunnan antama säestystehtävä voi olla joko sointusäestystä tai toisen äänen tuottamista.
 - Soinnutus voi olla helppo, tärkeämpää on monipuolisten säestystapojen käyttö sekä muuntelu.
 - Voi suorittaa erillään taiteellisesta osiosta
 - Lautakunnassa yksi jäsen, oma opettaja sekä oppilas
 - Muilta osin tekninen osio nivoutuu taiteelliseen osioon (muuntelu ja improvisaatio)
 - Taiteellinen osa
 - Lautakunta
 - Kaksi jäsentä, oma opettaja sekä oppilas
 - Ohjelma
 - Oppilas suunnittelee yhdessä opettajansa kanssa n. 20min. ohjelmakokonaisuuden, josta osa esitetään opettajan/yhtyeen kanssa
 - Esitys sisältää erityylyisiä nuotteita esitettäviä sävelmiä, omia sävellyksiä ja/tai sovituksia, muuntelua, improvisaatiota sekä säestystä
 - Oppilas kirjoittaa lyhyen esittelytekstin, jossa kertoo hieman itsestään sekä tutkinto-ohjelmasta (esim. kappaleiden alkuperästä)

KANSANMUSIIKKI-KANTELEEN SYVENTÄVÄT OPINNOT

- Tavoitteet
 - Perusopetuksen opintojen laajentamista ja syventämistä oppilaan omien tavoitteiden ja kiinnostuksen kohteiden mukaan
 - Esim. taiteidenvälisyys

- Multi-instrumentalistisuus
 - “Oman äänen” etsiminen
 - Ilmaisun laajentaminen
 - Musiikillisten ja instrumenttitekniisten taitojen kehittäminen
 - Monipuolisten, toimivien konserttikokonaisuuksien suunnittelu
 - Soiton ilo
- Sisältö
 - Monipuolinen ohjelmisto
 - Painottuu oppilaan mieltymysten mukaan
 - Sisältää joka tapauksessa monipuolisen valikoiman koti- ja/tai ulkomaista kansanmusiikkia sekä omia sävellyksiä ja improvisaatiota
 - Oppilaan kiinnostuksen kohteiden mukaan kannustetaan taiteidenvälisyyteen sekä mahdollisten sivuinstrumenttien käyttöön tutkinnossa
 - Osallistuminen erilaisiin yhteissoittoproduktioihin
- Tasosuoritus
 - Tekninen osa
 - Sisältyy taiteelliseen kokonaisuuteen
 - Taiteellinen osa
 - Ohjelma
 - Oppilas suunnittelee yhdessä opettajansa kanssa n. 30min. ohjelmakokonaisuuden, joka tuo monipuolisesti esille oppilaan muusikkoutta ja instrumentin hallintaa
 - Konsertti sisältää nuotteita esitettäviä sävelmiä, omia sävellyksiä ja/tai sovituksia, muuntelua, improvisaatiota ja säestämistä
 - Osan konsertin ohjelmasta voi esittää opettajan tai yhtyeen kanssa
 - Oppilas kirjoittaa esittelytekstin, jossa kertoo hieman itsestään sekä tutkinto-ohjelmasta (esim. kappaleiden alkuperästä)
 - Tasosuoritus voi koostua myös erillisistä (esim. eri teemaisista) konserteista
 - Esim. 2x20min. tai 3x15min.
 - Lautakunta
 - Kolme jäsentä, oma opettaja sekä oppilas